

GONIEC

WOIEWODZTWA AUGUSTOWSKIEGO.

N^{er} 1.

Dulce et decoram est pro Patria mori.

SUWAŁKI, dnia 17. Grudnia 1830. roku.

WSTĘP.

Powstanie Narodu Polskiego, i rozwijanie się w nim siły narodowej, które obecnie zajmują umysł każdego Polaka, i połączone z nim węzłem braterskiej jedności Naród Litewski, są jedynym dla nas punktem, w który ciekawość każdego Obywatela badawczym i interessownym wpatruje się okiem.

Zniknęli już z widowni świata obrońcy Termopilów; Francya szczęśliwie rozwinięła zasady rewolucyjne, czyli zasady swobód narodowych; Belgja krwawem i bezprzykładnym męstwem dobija się wolności; już stanęła na szczycie wolnego narodu; z równie bezprzykładnym zapałem w dniu 29. Listopada powstał naród Polski w obronie swobód ojczystych, już to dla położenia tamy demoralizacji i szpiegostwu, już to dla uwolnienia się od despotyzmu i gwałtów i ścisłego wykonania zaprzysiężonej konstytucyi. Nie jest to rokosz lub buntownicza tłuszcza bezrządu, wypowiadająca swojemu Monarsze i prawom posłuszeństwo; jest to święty zapał narodu, który czuje, że był wolnym, i dowodzi, że umie używać darów wolności.

Ktokolwiek uważałby powstanie nasze z innej strony, lub ktoby nie wszedł w po-

budki które nas do tego stanowczego skłoniły kroku, ten nieznał położenia naszego, i nie zna historyi narodu Polskiego. Nawet w czasach wygórowanej wolności, kiedy każdy szlachcic mógł być kandydatem do tronu, naród nasz był wzorem zaprzysiężonej wierności Monarsze, i nigdy krwią Królów nie zboczyła się ręka Polaka. Nie rozsiewaliśmy intryg i niezgody w ościennych narodach, bo podłość nie jest Polakom wrodzona. Czystość obyczajów, miłość ojczyzny, i szlachetność umysłu jest naszą cechą narodową; męstwo, poświęcenie się bez granic w sprawie wolności, jest przodków naszych puścizną.

Teraz otoczeni zewsząd szpiegami (nie-stety, był to wyrodny kłok potomków Lecha) nieśliśmy skargi do tronu, które przemysłni podżegacze umieli na krzywdę naszą nicować, widzieliśmy zgwałconą konstytucyę, widzieliśmy braci naszych dobrze myślących, jęczących w kajdanach i lochach podziemnych, pogiębioną młodzież, przytłumioną oświatę, skępowaną wolność mówienia, pisania i myślenia, przedajność i upodlenie; rozpaczający naród wziął się do broni w obronie wolności, w obronie swobód nam nadanych; a sprawa nasza jest świętą.

Europa, świat cały niechaj sądzi tę sprawę, bezstronne światło odda czynom naszym sprawiedliwość, i przyda najpiękniejszą do dziejów naszych kartę. Takie jest powstanie prawego Narodu Polskiego, któremu nieprzyjaciele nawet złorzeczyć nie powinni. Duch porządku i jedność panuje wszędzie, bieg interesów publicznych i prywatnych ani na chwilę nie został przerwany. Dyktator Mąż znany z mężstwa i światła, ukochany od rodaków, szanowany u obcych, objął ster rządu, a siła zbrojna rozwija się z niepojętym pośpiechem. W takim składzie rzeczy kiedy każdemu obywatelowi zależy natem, ażeby o rozporządzeniach Dyktatora i Rządu Tymczasowego był dokładnie poinformowany, ażeby zdarzenia w Województwie i kraju całym, działania Komitetu i Rady Obywatelskiej, prędko i bez przesadnych dodatków doszły do jego wiadomości, umyśliliśmy wydawać niniejsze pismo periodyczne dwarazy na tydzień, to jest, w Poniedziałek i Piątek, pod nazwiskiem Gonicz Województwa Augustowskiego; w którym oprócz powyższych, i wiadomości zagraniczne, o ile się nas dotyczą zamieszczane będą. Redakcyja przyjmie każde pismo, które jęj franco nadesłane będzie; uprasza tylko, ażeby nie były obszerne. Polemnik i sprzeczki literackie niezaydą w niem mieysca.

Wiadomości miejscowe.

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego zgromadziła się w dniu 15. b. m. i po odbytych solennym nabożeństwie, zajęła się gorliwie pracami dobro kraju na celu mającemi. Uchwaliła już adres do Dyktatora i odezwę do Obywateli, które w całej osnowie zamieszczamy.

DYKTATORZE!

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego, po raz pierwszy pod powagą *Nowego Rządu* zebrana, chlubna z dzisiejszego swego powołania, nie może pominąć

złożenia nacyzulszėj wdzięczności oswobodzicielom kraju, którzy w pamiętnym dniu 29. na 30. z. m. dali poznać, iż wolność jest jedynym hasłem Polaków, iż miłości Ojczyzny żadna nie przytłumiła dążność, iż mężstwo przechodząc nawet siły fizyczne, do świetnych doprowadza czynów; niemniej, wynurzenia Ci téjże za szczęśliwy pomysł, którym niezbędną potrzebą powodowany wzniosłeś się do dostojności *Dyktatora*, zgodnej z *Twém* pięknym sercem i stałym charakterem. Te rzetelne uczucia przyjmij *Dyktatorze* z tém zapewnieniem, że Obywatele Województwa Augustowskiego pałają chęcią wspierania świetnych zamiarów. Znaczna liczba ochotników, a między niemi półk Jazdy Augustowskiej nie długo zajmie szeregi Narodowe, a majątki nasze po téj pierwszėj próbie czekają jeszcze wyrzeczenia ofiar, z jakimi pośpieszyć mają. — w Suwałkach, dnia 15. Grudnia 1830. r.

Prezes (podpisano) *Franciszek Osipowski*. — *Stanisław Kisielnicki*. — *Kazimierz Wolmer*. — *Józef Gosiewski*. — *Apoznański*. — *Chrostowski*. — *Skarżyński*. — *Ablamowicz*. — *Woydzun*.

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego, do Obywateli swego Województwa.

Wybiła godzina szczęścia dla krajny naszėj! Zniszczona władza despotyzmu, skruszone pęta niewinnych, Polak wolnym odycha powietrzem. Czyż nie zabłysła gwiazda swobody i pomyślności? zabłysła, i świecić będzie zgodnie z duchem narodu, a jego dzielną wsparta podniętą, świecić nie przestanie.

Synu Ojczyzny! Czyż pod przemocą despotyzmu byłeś panem życia swego i majątku? Każda chwila czyż nowa nienapawała cię trwogą? Czyż kęs chleba i sen, od których cię każdy odrywał łoskot, byłż balsamem życia?

Narodzie! Czyż nie lepiej umierać z chwałą, ginąc z orężem w rękę, w obronie lubej Ojczyzny, w obronie świętej wolności, czy kończyć życie w srogiem więzieniu? Czyż nie lepiej poświęcić cząstkę majątku, niżli go postradać przez przemoc samowładców?

Bracia! chwila obecna nie kreślił nam jawnie czém byliśmy, i czém bydź możemy? łączmy siły nasze dla swobodnej przyszłości. W tym to duchu przemawiamy do was Obywatele Województwa Augustowskiego; spieszcie z ofiarami, iakich potrzeba kraju wymaga, a chociaż ostatni w liście Województw, nie dajmy się uprzędzić innym współbraciom.

Formujący się półk oddzielny Jazdy Augustowskiej, potrzebuje koni choć z mierzonym ubiorem; liczni ochotnicy czekają waszėj ofiary. Rada Obywatelska zaufaniem waszém wsparta, nie sądzi bydź rzeczą zbyteczną, iż dla zapewnienia się względem potrzebnej ilości koni, zrobiła rozkład na Powiaty, poruczając dalszy rozkład dobrowolnym waszym chęciom uległy, na właścicieli i posessorów ziemskich, Komitetem Obwodowym, których członki z grona Obywateli wybrani, dziś przez Radę Obywatelską, stosownie do rozporządzeń wyższėj Władzy, nominowanemi zostali. — Potrzebna jest także żywność dla wosjka i koni, która przez zsytki rozłożona na Gminy, z dobrowolnemi chęciami zgodna, stanie się nie małym zasiłkiem.

Suwałki, dnia 14. Grudnia 1830. r.

Prezes Rady *Franciszek Osipowski*.
Stanisław Kisielnicki.
Ignacy Ablamowicz.
Kazimierz Wolmer.
Józef Gosiewski.
Józef Apoznański.

Obok tego, przeznaczyła Rada Obywatelska do Komitetu przy Kommissyi Województwa Augustowskiego, JWW. *Józe-*

fa Chwaliboga, Prezesa Trybunału, *Kazimierza Wolmera* i *Lukasza Skarżyńskiego*, Radców Obywatelskich, którzy łącznie z mianowanemi już dawniej członkami Komitetu JWW. *Godlewskim* i *Osipowskim*, czuwać i naradzać się będą nad dobrem Województwa i wspólnej sprawy narodu. Do Komitetów Obwodowych, a mianowicie do Obwodu Łomżyńskiego przeznaczeni zostali: JWW. *Jacek Wyszkowski*, *Józef Rzątkowski*, i *Xawery Grądzi*; do Obwodu Seyneńskiego, *Michał Świ*; do Obwodu Kalwaryjskiego, *Ignacy Szeligowski*, *Ignacy Galera*, i *Felicyan Godlewski*; do Obwodu Maryampolskiego, *Antoniego Puszeta*, *Jana Znatowicza*, i *Joachima Galere*; nakoniec do Obwodu Augustowskiego, *Smólskiego*, *Karola Przybylskiego*, i *Felixa Bonkowskiego*.

Na Dowódcę oddziału uformować się mającój Kawaleryi Augustowskiej, wezwwała Rada Obywatelska *Stefana Hr. Roztworowskiego*, b. Majora Gwardyi *Napoleona*. — W dniu 15. b. m. z rana o godzinie trzeciej, przejeżdżał przez Suwałki Półkownik Hauke z depepszami z Petersburga do Warszawy, treść ich nie jest nam wiadoma; wszakże Półkownik *Hauke* potwierdza wieść o rozruchach w Petersburgu.

— Z nad Niemna, z okolic Pren i Alexoty, dochodzą nas wieści, że w nocy z 12. słyszano w kierunku południowym huk armat trwający przez kilka godzin; dotąd niemamy wiadomości zkad takowy pochodził.

— Półkownik Kozacki *Greków*, który po odebranej wiadomości o rewolucyi w Warszawie, skoncentrował swoje siły w Szczuczynie, i usiłował przeszkodzić komunikacyi z Warszawą, wskutek układu z deputowanemi od Komitetu wysłanemi, wyszedł w dniu 8. b. m. z całym swoim oddziałem przez Osowiec do Rossyi.

Wiadomości z Warszawy.

Dyktator dla sprężystszeo i prędszego działania, podzielił *Rząd Tymczasowy* na trzy Wydziały, Dyplomatyczno-organiczny, Cywilny i Wojskowy.

— Radca Stanu *Brocki*, złożył 36000. Złp. w listach zastawnych, do rozporządzenia Rządu; a *Kobyliński* Prezes Kommissyi Województwa Płockiego Złtp. 25000. Obok tego, wielu obywateli i fabrykantów, ofiarowali *Rządowi Tymczasowemu* ziemopłody, woły i różne wyroby do uorganizowania i utrzymania wojska potrzebne.

— Kozacy schwytni niechcieli siedzieć wraz z Jurgaszka.

— Na Ratuszu głównym umieszczono Orła Polskiego, pod nim w złotych literach jaśnieje wiersz następujący:

*Dawne wyrocznie Lecha Niebo dziś ogłasza,
Polacy! to nasz Orzeł, to ziemia jest nasza.*

— Armaty Tureckie sprowadzone z Warszawy, tworzyć będą nową baterią już urządzoną

Wiadomości Zagraniczne.

Gazety zagraniczne potwierdzają wiadomość, że 150000. Francuzów ciągnie pod dowództwem Marszałka *Gerard* nad Ren; Minister wojny Marszałek *Soubt*, zatrudnia się czynnie wystawieniem na Morzu 400000. regularnego wojska.

— Listy prywatne z Berlina donoszą, że Francya i Anglia zawarły przymierze przeciw Prusom i Rosyji.

— Po odebraniu w Berlinie wiadomości o rewolucyi w Warszawie, papiery nasze znacznie się podniosły.

Doniesienie

Niżey wyrażony ma zaszczyt uwiadomić szanownych Rodziców, dzieci swoje w szkole Seyneńskiej mających, iż kurs naukowy zacznie się niezawodnie z dniem 3. Stycznia 1831. r. Spodziewa się, iż tém chętniej przystawią synów swoich na ter-

min tu wyrażony, że przed czasem przepisanymi szkólnymi wskazanym do domów swoich tychże pozabierali.

X. Kol. Zagier, R. S. W. S.

Uwiadomienie Redakcyi.

Zbieg okoliczności i wypadków politycznych w naszym kraju wydarzonych, każdego Polaka bezpośrednio interessujących, zrodził konieczną potrzebę wydawania w mieście Wojewódzkim Suwałkach pisma peryodycznego, pod nazwiskiem *Goniec Województwa Augustowskiego*. Celem wydawców jest, ażeby upowszechnić wiadomości miejscowe, dotyczące organizacyi siły zbrojnej, postępu powstania, rozkrzewienie patriotyzmu i urzędzeń krajowych, iak niemniéy wiadomości zagranicznych mających związek z interessem narodu naszego. Polacy! nie potrzebuje was zachęcać ażebyście pospieszili z pomocą dla urzeczywistnienia tak chwalebego przedsięwzięcia; nie szukamy korzyści, ułatwienie wam środków i postępu do niepodległości, jest całym i wyłącznym naszym dążeniem; a wolność i Ojczyzna naszym hasłem, w dowódzie tego jest niska cena prenumeraty, która za ledwie kosztą druku wynagrodzi. Nie odmawiajcie nam szlachetnej pomocy, ażeby nas potomność nieobwinięła, że ci co atakują Rząd Wojewódzki robili z usiłowań patryotycznych tajemnice, lub też że Obywatele Województwa Augustowskiego znani zawsze z gorliwości o dobro narodu, w chwili stanowczej odrodzenia się Ojczyzny, nie chcieli się przyczynić do rozkrzewienia zasad patryotycznych, upowszechnienia jedności i porządku rzeczy. Pierwszy Numer tego pisma wyjdzie w dniu 17. Grudnia r. b. Exemplarz kosztuje gr. 5.— Prenumerata zaś kwartalna w drugim numerze ogłoszona będzie.

Wydawca

